

UVIDÍTE JU?

Královná

maskovania

Radšej znehybnie a spolieha sa na mimikry, odlet je až posledným riešením. Dlhozobka vie, že maskovanie je jedným z jej najsilnejších tromfov. Dôkazom sú tieto obrázky.

Sluka, vypomáhajúc si vynikajúcimi mimikry, ovláda umenie a spôsob, ako sa urobiť takmer neviditeľnou. Poľovníci o tom vedia svoje. Zbadať sluku na zemi je takmer nemožné, hoci sa nachádza len pár metrov od vystavujúceho stavača. Dlhozobka je majstrom v umení, ako splynúť s prostredím. Je kráľovnou maskovania, lístok medzi suchými listami, a to vďaka homochromii, teda rovnofarebnosti, prispôsobeniu farby tela prostrediu, v ktorom žije. Platí to, i keď sa pohybuje v poraste papradia, malinča a húštin, vymaľovaných pestrými farbami jesene. Umne namiešaná zmes hnedých, zlatistých a sivobéžových odtieňov peria s niekoľkými bielo-čiernymi fliačkami je skutočne skvelým spôsobom, ako uniknúť prenikavému zraku predátorov. Túto prednosť však ešte umocňuje jej jedinečná schopnosť zachovať absolútnu nehybnosť aj niekoľko desiatok minút, ba i viac, ak nebezpečenstvo pretrváva.

Počas mojich postriežok s fotoaparátom ma správanie dlhnozobky mimoriadne zaskočilo. Ak vtáka čokoľvek znepokojí, ak zaregistruje čo i len nepatrný cudzorodý element vo svojom okolí, alebo ak jeho ostrážitosť vzbudí podozrivý zvuk, napríklad škrekot sojky či škorca, okamžite ustrnie, schúliac sa niekedy úplne do seba, pripravený v zlomku sekundy ufrknúť.

Reflex znehybnenia má v sebe zakódovaný už od kurčat'a. Len čo sa drobcu vyľahnu, už inštinktívne vedia, že najlepšou obranou pred nepriateľom je prikrčiť sa k zemi, urobiť sa čo najmenším a nepohnúť sa ani o piadľ.

V dospelosti sluka prirodzene opakuje naučený postoj, ktorý jej môže zabezpečiť prežitie. Vďaka nemu vidí bez toho, aby bola videná, a môže si zvoliť tú najlepšiu možnú stratégiu v závislosti od veľkosti a rozsahu hrozby. Nie je ťažké pochopiť, akú výhodu to poskytuje vtákovi (ktorý sa vo dne „zdráha“ lietat' a radšej uniká po zemi), pokiaľ ide o jeho nenápadnosť, ale aj energetickú úspornosť, keďže cieľom je vždy vynaložiť čo najmenej energie. A tu sa opäť dostávame k povestnému prospechárstvu sluky, ktorá je schopná prispôbiť sa akejkolvek situácii a dokonca ďalej rozvíjať obranné mechanizmy správania. Sluka je skutočne nevšedný vták.

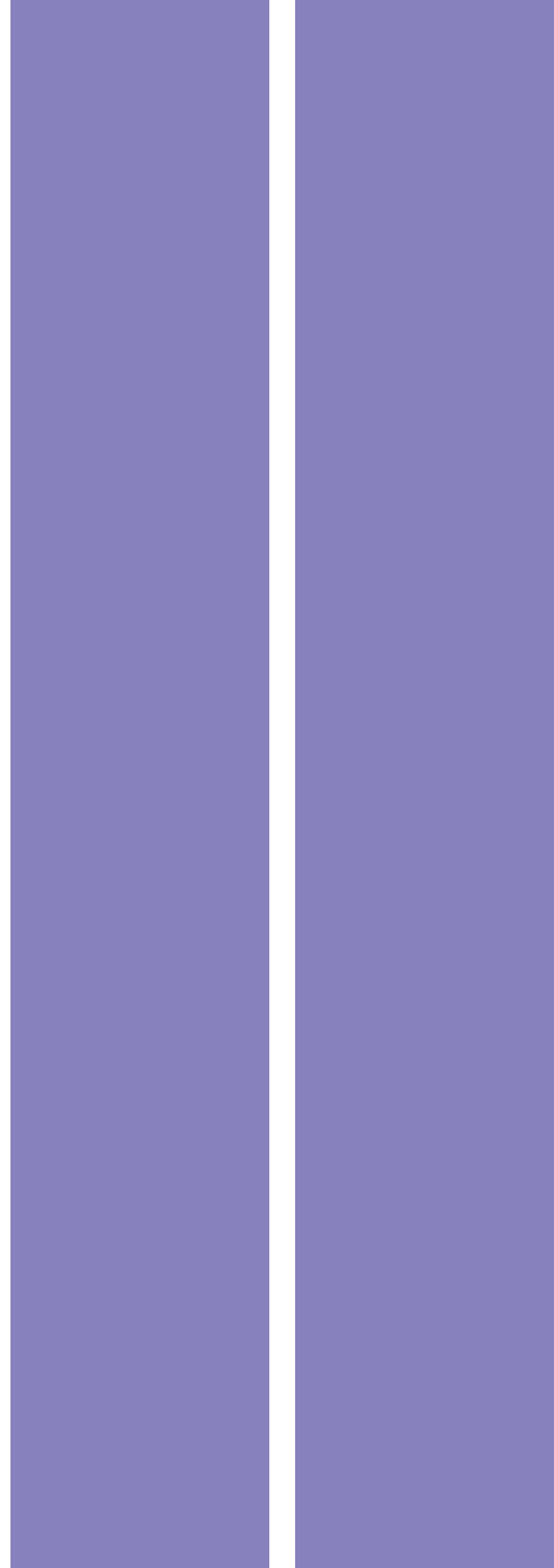
Reportáž: André Le Gall

Sluka oddychuje ukrytá vo vegetácii, zobák zanorený do chrbtového peria, pohľad upiera k nebu. Možno zbystrila sluch, lebo ju vyrušil myšiak prelietajúci v jej končinách.

Ak si chce sluka cez deň oddýchnuť, dosť často si vyberá miesta pri strome, čo jej umožňuje lepšie sa skryť. I za touto výbou tušíme jej prítomnosť. Skôr drieme s polootvorenými očami, než by naozaj spala, stále je však extrémne opatrná.

Niektoré sluky sú obzvlášť plaché a nedôverčivé. To je aj prípad tohto jedinca ukrytého za trsom ostružiny a sitiny. Som vo vzdialenosti pätnásť metrov a jej zrak sa neúprosne upiera na teleobjektív, ktorého prítomnosť zaregistrovala. Len čo som urobil zopár záberov, už aj odbieha tam, kam nedovidím, k násypu, odkiaľ sa už po zvyšok dňa nepohne. Zbytočne čakám ešte takmer štyri hodiny, či sa znovu neobjaví. Keď v podvečer odchádzam, kráčam smerom k nej, zrazu vytryskne kolmo nahor. Väčšiu časť dňa strávila učená na maličkom fľačíku s rozlohou sotva dva štvorcové metre.

Hlava sluky ožiarená ranným slnkom sa týči za spadnutým stromom. Je približne desať hodín a dlhozobka nástojčivo hľadá smerom k môjmu fotografickému zariadeniu. Ako iné vtáky obdarené dobrou zrakovou ostrosťou, aj ona takmer okamžite zachytí každý nový či cudzorodý prvok vo svojom okolí. Vtedy bleskovo znehybnie, aby si ju nik nevšimol a aby mohla ľahšie odhadnúť nebezpečenstvo.

Okolo jednej popoludní sa utiahla za oponu papradia, aby si dopriala predĺženú siestu. Zlatohnedá škvrna v zlatohnedej vegetácii dokonale zaniká v prostredí. Vidieť jej len hlavu a kúsok chvosta.

Proti svetlu v lesnom podraсте vystupuje sluka ožiarená prvými rannými lúčmi slnka. Nehybne sa krčí k zemi, celé dlhé minúty vydrží v rovnakej polohe, kým sa nepresvedčí, že jej nehrozí žiadne nebezpečenstvo.

Sluka za kusom machu našuchorila perie, čo je väčšinou znak, že sa cíti uvoľnene a isto. Lesný podrast jej poskytuje pocit bezpečia. V remízke sa pohybovala už niekoľko týždňov, a tak v nej pozná každúčký kút a každý únikový koridor.

Naozaj krásne zjavenie medzi konármi brezy! Pozorná a zvedavá zároveň, sluka pozerá z niekoľkých desiatok metrov priamo na mňa. Je v strehu, o čom svedčí jej spýtavý pohľad. Ak sa trochu prizrieme, zbadáme, že má na zobáku zeminu. Vyrušil som ju, práve keď sa krmila.

Ak chcete v intimité lesného zákutia objaviť sluku, potrebujete vsuktnúť silný teleobjektív. Tu jej z priekopy vytrča len hlava. Fotografie v tejto reportáži boli nafotené so 600 mm 1:4L, zväčšenie 1,4 alebo dvojnásobné.

Táto fotografia je jasným dôkazom farebného splynutia sluky s rastlinným prostredím. Nie je jednoduché rozoznať ju medzi stebkami suchej paprade, ktorá tvorí na začiatku sezóny väčšinou veľmi cenenú krytinu.

Voľným okom je zvlášť ťažké zbadáť ju v rastlinnom poraste, tak ako tohto vtáka, ktorý sa ukrýva v malinci a trsoch sitiny. Jeho prítomnosť prezradia len malé trhavé pohyby tela, keď sa premiestňuje pri hľadaní potravy.

Sluka v typickom postoji: vzpriamená, bez pohnutia, hlava zdvihnutá, skúmavý pohľad. Pomáhajú jej výnimočné zmysly, veľmi dobrý sluch a vypuklé oči, ktoré jej zaručujú 360-stupňové zorné pole. Nemusí ani hlavou pohnúť, aby videla rovnako dobre dopredu, dozadu, ale aj do strán.